

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 9. aprila 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 40.

Dipl. oec. Janko Grampovčan.

Kje je polje zadružništva?

Ako proučujemo globlje sistem našega zadružništva, tehnike zadružne trgovine in demokracijo pri zadrugah, tedaj nas v primerjanju teh faktorjev, ki najbolj karakterizirajo našo zadružno trgovino napram privatni trgovini, obrti in industriji, zanima končni gospodarski ter socialni efekt kolektivnega na eni in individualnega gospodarstva na drugi strani.

Sistem našega zadružništva je strankarski; funkcije tedaj strankarsko socialne; tehnika zadružne trgovine spričuje polovičarstvo in neznanja; o demokraciji pa ne moremo govoriti vse do tlej, da se ne ukine privilegij malega števila ljudi, ki se znajo z večinskim volilnim sistemom zagotoviti z deleži neomejeno oblast v zadrugi in ki obvladujejo manjšino ter ne bo prenehal absolutizem in se ne bo moglo govoriti v zadrugah o demokraciji, dokler niso mase tako izobražene, da bodo znale ločiti sposobnosti v gospodarstvu na strani, demagogov in strankarskih organizatorjev in sposobnosti strokovnjakov na drugi strani.

V svoji razpravi: (»Opasnost dekadence individualnega duha za narodno gospodarstvo« v »Bankarstvu« št. 2 in 3 iz tega leta,) sem podrobneje prikazal način utrjanja individualnega duha v socialno-gospodarskih subjektih ter ogromno duševno in materialno izgubo za celo narodno gospodarstvo, ako se današnji sistem ne izpremeni. V tem članku pa se mi zdi važno napisati par misli o uspešnosti zadružništva in njegovi pristojnosti, zlasti še, ker čitamo v dnevnem časopisju, skoro dan za dnem članke in izjave ljudi, ki so črpali svoje znanje na vseh drugih virih, samo ne pri gospodarskih in ker vemo vsi, kako kvarno je za mase, ustvarjanje napačnega javnega mnenja.

Tako n. pr. smo imeli priliko pred nekaj dnevi čuti izjavo centralnega tajnika delavskih zbornic v Beogradu g. dr. Topalovića, ki se zgleduje nad dejstvom, da leži v naših bankah 2 in pol milijarde neizrabljene gotovine, na drugi strani pa ugotavlja 100.000 brezposelnih delavcev.

Tako pisarjenje in izjave delajo hudo kri in večajo nered v socialnem življenju. Masam se prepušča svoboda, da obsojajo banke kot glavne in edine krivice brezposelnosti.

Kdor pozna do dobra banke in njih poslovanje, bo rade volje priznal, da je pri bankah eden glavnih temeljev za upanje in solidnost. Zato je umljivo stremljenje bank za solidnost in likvidnost. To je, da imajo za vse slučaje v svojih tresorih na razpolago gotovi minimum gotovine, da morejo izplačati vlog, ki vedno presega višino delniške glavnice in rezerv, zadostiti ter ne zapadejo opasnosti insolvence ali moratorija. Pri nas je vsaka banka telo zase in ne more pričakovati pomoči od druge banke, ako slučajno, kar se danes neredko dogaja, začnejo vložniki v večjem obsegu dvigati denar iz one banke in ga nalagati v druge. Na izdatno pomoč od strani Narodne banke, ki bi bila v takih primerih neobhodno potrebna, se žal pri nas ne more računati.

Pri obstoječem režimu mora tedaj vsaka banka zase imeti mnogo več razpoložljive gotovine, kakor pa če bi se vse banke organizirale v okrilju Narodne banke in bi se za vse banke skupno določil skupni vsem bankam dostopen zalog gotovine, ker so zelo, zelo redki slučajji, da se pojavijo veliki dvigi vlog

na enkrat na različnih mestih. Ta fond bi pa moral kljub temu doseči višino ene milijarde na osnovi statističnega pregleda o premikanju gotovine v bankah. Ostalo bi tedaj v resnici neizrabljene gotovine že ena in pol milijarde.

Resnici na ljubo povedano ne leži krivda za neizrabljenje gotovine ene in pol milijarde dinarjev (ne pa dve in pol, ker minimum za izplačila pripravljene gotovine je ena milijarda), na bankah, marveč na dekadenci individuala in ker manjka ugodnih pravnih pogojev za razvoj industrije.

Vprašajmo banke same, zakaj puste toliko neizrabljene gotovine v svojih blagajnah, pa bomo videli, da ni reflektantov za kredite in da bi banke prav rade plasirale svoj denar, če bi imele — komu (!!!)

Da, ni podjetnosti, ker se ta ubija na vseh poljih narodnega gospodarstva z dopuščanjem »šušmarstva« pojedinim soc. gospodarskim zajednicam na polju privrede.

Da mi ne bomo prišli na ta način na zeleno vejico, je več kot jasno. Kajti za vzgajanje v podjetnosti je treba gojiti in ustvarjati gospodarske tradicije. Kako pa se podjetnost goji in ustvarja v zadružništvu in v sličnih državnih in komunalnih gospodarskih podjetjih, pa vidima vsi vsak dan.

Eno milijardo 600 milijonov dinarjev posedujejo na vlogah Zadružne zveze, od tega je preko polovice naloženega denarja v — banke, kot sekundarne vloge.

Čudno je, da nihče ne vpraša, zakaj te zadružne zveze nalagajo zopet svoj denar v — banke in ne direktno v — zadružništvo.

Na to vprašanje je dan odgovor, ako temeljiteje proučimo podjetnost individualnega gospodarstva, vzgojeno in dalje gradečo na tradicijah in če pogledamo »podjetnost« kolektivnega gospodarstva, na katerem bazira zadružništvo. Ako proučimo tehniko gospodarstva prvega in drugega sistema, nam je tudi vzrok za vlaganje zadružnega denarja v banke znan. Kreditno zadružništvo je pri nas že toliko vzgojeno, da mu moremo dati spričevalo sposobnosti, da bo privatna individualna podjetnost bolj uspešno tudi za kreditno zadružništvo in racionalnejše izrabila kredite nego konzumno in produktivno zadružništvo.

Drugi razlog pa je ta, da kreditno zadružništvo v toku svojega večdesetletnega obstoja ni znalo vzgojiti ljudi, jih poslati v tujino (Danska), da se izobrazijo v produktivnem zadružništvu (v širšem smislu), ki bi po pridobljenem znanju in usposobljenosti pri nas organizirali odtok zadružnega denarja zopet k zadružni svrhi.

Tehnika naše konzumne zadružne trgovine, ako bi jo hoteli podrobneje opisati in ilustrirati, bi pokazala gorostasnosti, ki se dogajajo tu v škodo celokupne narodne trgovine, nič manj pa tudi zadružnikov, ki za celo 3—6% povračil prejemajo blago 10—15% slabše ter tudi neredko od 10—50% dražje kot v privatni trgovini, kljub temu, da uživajo te zadrug davčne in vozne olajšave in da imajo deloma ali nekatere celotno brezobresten kapital na razpolago od svojih članov v obliki deležev.

Skozi dve leti sem zasledoval pazno cene v zadrugah in cene v privatnih trgovinah. Pustil sem preiskati kvaliteto; kisa, moke, olja, zdroba, rakije, vina, tekstilnega blaga itd., pa moram danes

Konec članka na 2. strani.

Gradivo za gospodarsko statistiko v Sloveniji.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani objavlja pod naslovom »Gradivo za gospodarsko statistiko v Sloveniji« med drugim številke, ki kažejo gibanje v stanju trgovine, obrta in industrije v razdobju od konca leta 1925 do konca leta 1930. Pod zaglavjem »trgovina« je v alfabetskem redu objavljenih 93 poklicnih strok, ki se prištevajo trgovini. Pod zaglavjem »obrt« je izkazanih 253 proizvodnih poklicnih strok. Stanje v industriji je za razdobje 1927 do 1930 razkazano za 149 industrijskih strok. Celokupno število trgovinskih obratov je znašalo po teh izkazih konec leta 1925 v celoti 12.425.

Konec leta 1930 pa znaša skupna številka za vse trgovinske obrate, izkazane v tej statistiki, 12.923.

Število vseh statistično zajetih obrtnih obratov je znašalo konec l. 1925 26.653, dočim je stanje konec l. 1930 32.412.

Stanje industrije, ki je razkazano za 149 industrijskih strok, je znašalo konec leta 1927 507, konec leta 1930 pa 545.

V publikaciji iz leta 1929 z naslovom »Gradivo za statistiko trgovine, obrta in industrije v Sloveniji« je bila razvidna razvrstitev trgovine, obrta in industrije po tedanjih davčnih okrajih. V letošnji publikaciji so izkazane številke z istimi poklicnimi in obrtnimi nazivi v skupnih številkah, in sicer za trgovino in obrt za razdobje 1925 do 1930, za industrijo pa za razdobje 1927 do 1930. Kdor za-

sleduje razvoj v stanju trgovine in obrtnosti ter gibanje in razčlenjenost, polaga važnost predvsem na preglednost po skupnih številkah, ki omogočajo gospodarsko presojanje in praktične zaključke, dočim je podrejene važnosti, kakšna je porazdeljenost posameznega obrta na male krajevne edinice.

Davčna statistika za leto 1929, ki navaja neposredne in posredne davke in razne davščine, je zanimiva, ker je leto 1929 pričetek novega razdobja za direktne davke. Neposrednih davkov je bilo v kraljevini leta 1929 pobranih v celoti 2.005.756.854 dinarjev. V področju finančne direkcije v Beogradu 426.450.195 Din, v Novem Sadu 429.607.673 Din, v Zagrebu 261.487.029, v Ljubljani 212 milijonov 237.429 Din, v Osijeku Din 168.883.236, v Sarajevu 100.424.646. Za Dravsko banovino so izkazani posamezni davki po predpisih, odpisih in čistem predpisu. Slede podrobni izkazi o zemljarini, zgradarini, o davku na poslovni promet, o pridobitni, o rentnini, o družbenem davku ter pregledna tabela o podlagi za odmero samoupravnih doklad. V zaglavju »posredni davki« je izkazana trošarina, takse, taksi materijal.

Pregledna tabela izkazuje vpise, izpremembe, izbrise, konkurze pri protokoliranih firmah in zadrugah ter konkurze pri neprotokoliranih tvrdkah v letu 1930 v trgovinskem in zadružnem registru. Sledi pregled o potrdilih in svedočbah, izdanih v letu 1930 v zborničnem uradu.

UVOZ KROMPIRJA V ČEŠKOSLOVAŠKO.

Naše poslaništvo v Pragi je sporočilo ministrstvu za poljedelstvo, da je vlada češkoslovaške republike dovolila, z ozirom na čl. 10, odst. 5. vladnega dekreta z dne 17. julija 1925, prost uvoz našega krompirja v češkoslovaško republiko za l. 1931.

Za izvoz krompirja v Češkoslovaško so dolžne izdati naše oblasti certifikate, da je krompir zdrav. Te certifikate bodo izdajale naše poljedelske poskusne in kontrolne postaje v Topčideru, Zagrebu, Ljubljani, Splitu in Mariboru.

* * *

DRŽAVNA TROŠARINA NA ŽGANJE.

Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal davčnim upravam okrožnico, v kateri naglašja, da se množe primeri, da pridelovalci žganja iz lastnih surovin in na lastnih zemljiščih prodajajo žganje brez prijave oblastvom, da bi mogle kupcem predpisati državno trošarino.

Ker tudi ti kupci ne prijavijo žganje, ostane trošarina neporavnana.

Da se zavaruje državne interese, je ministrstvo financ odredilo, da morajo v takih primerih, ko pridelovalci žganja iz lastnih surovin in na lastnih zemljiščih prodajajo žganje in tega ne prijavijo, ter ako tega ne store kupci, ti pridelovalci žganja plačati državno trošarino, toda brez kazni.

* * *

KONFERENCA O NOvem ZAKONU O SOCIJALNEM ZAVAROVANJU.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je predložilo gospodarskim zbornicam finančno pojasnilo k novemu zakonu o socialnem zavarovanju. Opombe k temu pojasnilu in k novemu

socijalnemu zakonu naj bi zbornice sestavile v najkrajšem času in jih izročile ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje do 15. t. m.

V zvezi s sklepom gospodarskih zbornic, da bodo v vprašanju revizije socialne zakonodaje nastopile skupno, je bila v obrtniški zbornici v Beogradu konferenca s sledečimi sklepi:

1. da se sestava referata oziroma opomb poveri zastopniku zagrebške zbornice v Beogradu;
2. da se poročilo oziroma opombe sporoče pravočasno vsem zbornicam;
3. da bo 15. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani obrtniške zbornice v Beogradu konferenca zastopnikov gospodarskih zbornic zaradi skupnega koraka zbornic pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje;
4. da gospodarske zbornice tudi po drugih prilikah v tem prašanju nastopijo skupno.

* * *

ZUANANJA TRGOVINA NEMČIJE Z NASLEDSTVENIMI DRŽAVAMI IN Z BALKANOM.

Uvoz v Nemčijo leta 1930 iz	Množina v met. stotih	Vrednost v markah
Avstrije	8.075.000	181.170.000
Ogrske	2.308.000	82.100.000
Češkoslovaške	41.699.000	358.994.000
Rumunije	10.043.000	236.924.000
Jugoslavije	2.316.000	78.818.000
Bolgarije	506.000	58.915.000

Izvoz iz Nemčije leta 1930 v	Množina v met. stotih	Vrednost v markah
Avstrijo	10.764.000	360.331.000
Ogrsko	3.276.000	118.293.000
Češkoslovaško	25.064.000	528.156.000
Rumunijo	1.230.000	137.297.000
Jugoslavijo	3.884.000	172.081.000
Bolgarije	236.000	22.869.000

Nadaljevanje in konec članka: Kje je polje zadrugištva?

ugotoviti na žalost, v breme konzumnega zadrugištva (našega), da sem našel pri posameznih predmetih, da so cene mnogo višje v zadrugah, nego v privatni trgovini, in sicer, ako sem vzel absolutno končni efekt cen: enako sodbo morem izreči glede kvalitete, ki pa pri rigoroznejšem preiskovanju gre celo v domnevo, da se skriva za marsikako zadržano nemoralnost. Naj govori sledeči primer: V nekem konzumu (večjem) sem kupil steklenico hruškovega likerja (nekoliko manje od pol litra) in sem plačal zanj 30 Din. Vsebinska tega »hruškovega likerja« je bila najslabši špirit z malo primesjo hruškove esence. Absolutno neužitno! Ker je bila na steklenici etiketa tovarne, sem se podal k dotičnemu tovarnarju po pojasnila ter mu predložil moralno škodo, ki jo tovarna trpi in tudi materialno, kajti s takim blagom si more le uničiti ves svoj ugled. Dotični tovarnar mi je odgovoril, da se je zgledil pri njem sam predsednik konzuma, kateremu je dal pokušati razne vrste, a se je odločil za najslabšo s pripombo, da njegovi zadrugišniki vzamejo vse, samo mora biti na steklenici lepa etiketa in zlat zamašek. Zadruga pa je plačala ta slab proizvod itak nizko, saj je dobila tega »likerja« všteti že plačane državne in banovinske davščine za 20 Din — cel liter. Komentarja k temu pač ni treba nobenega!

Mogel bi tako glede nakupa, ali prodaje blaga navesti številne dokaze, da je pri nas konzumno zadrugištvo mnogo, če ne največ krivo, da se je razpasla »standerija« v trgovini, in da je nivo naše trgovine v notranjosti zelo padel. To nam bo takoj razumljivo, ako vemo, da stoje na čelu zadržani ljudje, brez vsake višje strokovne izobrazbe in da je njih edini namen koncem leta izkazati v bilanci kritje za čim višje dividende, za spopolnitev rezerv in pa priznanje članstva (ki ga s spretno vzdržano organizacijo priklepajo k zadrugi in z demagoškimi vesli o kapitalizmu in njegovem odiranju odvrtajo kritiko o slabem in dragem blagu od sebe) v obliki par tisoč dinarjev, s katerimi obeni zbor honorira njih največkrat zelo problematični trud.

Mi vsi vemo, da zahteva specijelno trgovina človeka in celo njegovo osebnost. Zato tudi nikakor ne moremo zahtevati od ljudi, ki vodijo zadrug le v svojem prostem času, ko jim je glavni poklic drugje, da bi mogli vzdržati tempo modernega, naprednega in specijaliziranega individualnega trgovstva. Zahtevati pa moremo brez nadaljnega, da se taki eksperimenti, ki prinašajo narodnemu gospodarstvu edine ogromno škodo, preprečijo.

Da bi vplivale konzumne zadrug na regulacijo cen, je iluzorno in ovirano! Konzumna zadrugiška trgovina nima nikakega vpliva na cene kolonijalnega in žitnega blaga, ki ima svoje borzne cene. (Ponudba in povpraševanje). Cene kmetijskih pridelkov, ki jih kmet pripelje na trg, so pa vedno nižje od onih v zadrugiški trgovini. Glede tekstilnega blaga pa je znano, da imajo baš zadrug najslabšo izbiro in višje cene, kot privatni manufakturni trgovci, kar je umljivo, ako pomislimo, da je danes najcenejše in najboljšo blago dobiti le v specijalizirani odnosni stroki, česar pa zadruga ne zmoro, ker nimajo ne denarja in ne strokovnjakov.

Špekulativno znižanje cen gotovim artiklom, ob otvoritvi ali kasneje, gre vedno na račun podražitve ali kvalitete drugega blaga. Sicer pa je ta pojav konkurence splošen in običajen in je in bo eksistiral, dokler bo eksistiral današnji gospodarski red, ki ga ni ustvaril liberalizem, marveč demokracije kulturnega zapada.

Vsi pojavi v človeštvu gospodarske, socialne ali druge prirode se ritmično v zgodovini ponavljajo. Velikansko kolo zgodovine se obrača po stremiljenih človeškega duha, ki ga suče in suče, misleč, da je baš tisti red, ki obremenjuje ramena vsakokratnega človeštva, najnevarnejši. Čeprav mi vsi prav dobro vemo, da v režimu svobode ostane za daljše ljudske plasti še dovolj razmaha za svobodo misli, kritike, združevanja itd., a v režimu socialističnem, fašističnem, fevdalističnem in drugih oblikah re-

K članku: Kupujmo domače izdelke.

Trgovec manufakturnist nam pod gor-
njim naslovom piše:

Da bode tak članek prej ali slej izšel, sem že naprej vedel. Če se je že v Zagrebu pokrenilo to vprašanje ter se je aranžiral že tudi teden jugoslovanskih izdelkov, seveda tudi Ljubljana ni smela zaostati. Ideja sama na sebi je pač dobra, dobro zamišljena itd., toda kdor opazuje, kakor jaz, vse le iz praktičnega stališča, mora konstatirati sledeče:

Trgovci sami gotovo iz same nagajivosti ali nerazumevanja ne kupujejo nalašč inozemskega blaga, temveč so k temu več ali manj primorani. Odjemalci so skrajno razvajeni, zahtevajo vse mogoče in nemogoče. Vsake 14 dni novo modo, nove vzorce. Vsega tega pa domače tovarne ne morejo nuditi.

V časopisih sicer vedno čitamo pozive, da naj kupujemo domače izdelke, toda dotične tovarne naj nam povedo, kako naj kupim, če mi pa tovarna noče prodati blaga, če potnik dotične tovarne ni še prestopil praga moje trgovine. Domače tovarne zahtevajo plačilo v kratkem času. Največ v 90 dneh. Dunajske tvrdke pa pravijo: Mi Vam kreditiramo na 6 ali 8 mesecev. Posebno velja to za nekatere predmete. Ne za vse. To je tista točka, okoli katere se vse vrti. Ne-ka domača tvrdka mi je pisala: Mi prodajamo po ceni, radi tega ne moremo dalje čakati kot 90 dni. Posledica: Jaz tega termina ne morem držati in sem tovarni, ki je sicer tudi v vsem bila vse prej kakor ljubezna, odgovoril, da me ni treba več obiskati. Če moram sam svoje odjemalce čakati 10, 12 ali še več mesecev, bi me tudi tovarna mogla ali morala čakati vsaj 6 mesecev kakor je bilo to pred vojno sploh običajno. Druga napaka nekaterih naših domačih tovarnih je sledeča:

Tovarna mora imeti ali principe ali vsaj nekoliko takt. Ako se odloči, da prodaja samo grosistom, naj prodaja samo grosistom. Taka tovarna ne bi smela potem obiskovati tudi manjših trgov-

cev na deželi. Če se pa odloči, da obiskuje poleg grosistov tudi srednje boljše trgovce, dobi pa s tem več odjemalcev. Ne sme pa obenem pod roko prodajati tudi krošnjarijem, kakor se to žalibog godi. Ti krošnjariji kupijo v tovarnah blago po isti ceni kot trgovci, ali pa dobe nekoliko poškodovano blago po jako nižnji ceni. S takim blagom potem »hauzirajo« v isti okolici, kjer bi moral tudi trgovec isto blago razpečati. To so nekulantne razmere. Znano mi je, da nekateri trgovci prav radi tega takorekoč bojkotirajo nekatere domače tovarne in imajo popolnoma prav! Tudi jaz se prav nič ne ogrevam za take domače tovarne, ki so le v toliko domače, da uporabljajo domače delavce, in so le radi carinske zaščite premestile svoje obrate v Jugoslavijo, ne kažejo pa za stremljenje domačih trgovcev in domačega življa nobenega razumevanja. Godilo se nam bo kakor Čehom, ki so vsekakor bolj narodno zavedni kakor mi, ki pa tudi ne morejo preprečiti, da je velik del njih tekstilne industrije v nemško-židovskih rokah. Nisem načeloma nasprotnik industrije, zlasti ne domače. Nasprotno obžalujem, da v Ljubljani nimamo in vsled nenaklonjenosti ter tudi radi predrage elektrike ne bomo dobili nikake industrije. Cela vrsta mest, kakor Varaždin, Čakovec, Novi Sad, Zagreb i. dr. so dobila tovarne in so postala industrijska središča. Naj omenjam le sukanec in šivalno svilo. Za te predmete je postal Zagreb centrala, in gre preko Zagreba mnogo milijonov, ki so odpadli Ljubljani.

Tako izgleda stvar v praksi. Domače tovarne naj nam nudijo iste ugodnosti ter isto izbiro kakor tuje, potem ne bomo oklevali ter nalašč naročevali iz inozemstva, poleg tega pa še zakladali visoko carino. Vse tako patrijotično pisanje se sicer lepo čuje, a ni v istini tako mišljeno.

Tako presojam jaz stvar. Morda sem prevelik pesimist, ali predrugičil se bom, če me kdo prepriča, da nimam prav.

I. Z.

strinkeje individualne svobode ne preostane individu, najmanj pa dolnim platem drugega nego umirati brez pravice do pritožb in zahtev spoštovanja najprimitivnejših pravic, ki jih je Stvarnik položil v človekovo naravo in naravo.

Zato pa je država dolžna revidirati svoje stališče napram zadrugištvu in mu eksaktno določiti področje. Kajti pod imenom zadrugištva se danes skriva že vse, kar nima z zadrugištvom nobenega posla. Zato pa velja pravilo: Državna inicijativa naj poseže tja, kjer privatna inicijativa ne more, noče, ali ne sme (pobiranje davkov, tiskanje bankovcev, industrija streliva itd.). Zadrugištvo pa ima dovolj neizrabljenega polja v narodni ekonomiji (poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, mlekarstvo, perutinarstvo, zajčereja i. t. d.) in naj se udeležuje edino le tam, kjer privatna inicijativa noče ali ne more! To pa zato, da ne ostane prav nič neizrabljenih panog v narodnem gospodarstvu in da se izčrpajo vse možnosti za gospodarski progres! Poseganje države, komunalne in zadrugišne inicijative v one panoge gospodarstva, ki prosperirajo najuspešneje pod vodstvom privatne inicijative, pa pomenja za dotične kakor tudi konseksne panoge pravcato opustošenje in ima redno politični in strankarski motiv, nikdar pa ne prinaša masam koristi. Trgovina zahteva brzino, obširno strokovno znanje, enotno vodstvo, ugodne cene, dobro kvaliteto, solidnost itd. itd. V državnih, komunalnih in zadrugiških gospodarskih podjetjih pa je tipična počasnost, heterogenost uprave, slaba kvaliteta blaga (!!!), nepodjetnost, absolutizem itd. itd., kar vse ubija individualnega duha.

Za reguliranje cen in kvalitete blaga naj bi država po banovinah dostavila primerno število narodnih gospodarjev, ki bi proučevali socialne razmere ljudstva in pa gospodarske razmere, odnosno pogoje, za ustanovitev novih industrij, ki bi dale našim ljudem kruha in blagostanja.

Ako verujemo v svojo samobitnost ter svoje bodočnost, se ne smemo prav nič

ozirati na politično karto preteklosti, ki je ustvarila industrijo v velikih starih državah, s proračunjeno kapaciteto produkcije, tudi za po svetovni vojni novo nastale države. Kajti tudi »idealna« boljševiska Rusija, kljub temu, da Amerika in Anglija lahko s kapaciteto svoje industrije sami krijejo potrebe celega sveta, se ni prav nič pomišljala, da bi mogla kdaj njena nova industrija povzročiti še večji kaos v svetovnem gospodarstvu, pač pa se bliža z orjaškimi koraki k svojemu cilju, ustvariti ne samo absolutno avtokracijo sebi, marveč zadovoljiti vse potrebe sveta, in to mimo Anglije, Amerike, Nemčije itd.

Mi vemo vsi, da v taki borbi gospodarske osamosvojitve postanejo države, ki gredo s sentimentalnostmi in s kakimi socialnimi ideologijami, — ki so razumljive le v državah s staro industrijo, tradicijami in ki so preobjudene — bodočnosti nasproti, plen starejših in močnejših, ker gre socialno gibanje vedno v smeri manjšega odpora. Države pa, ki se skušajo in se tudi emancipirajo, pa korak za korakom v tej nekrvavi borbi prisilijo starejšo in močnejšo državo, da reorganizirajo svojo produkcijo in jo usmerijo drugam, ali pa v temelju predrugačijo svoje gospodarstvo te prve države; v vseh svetovnih pretresljajih postanejo odpornejše.

Iz tega vidimo, da je dolžnost države, da v tej gospodarski borbi, ko gre za 100.000 brezposelnih v naši državi — katerim se pa bodo v naslednjih desetih letih pridružili še drugi stotisoči, ako bo šlo za ugrabljanjem individualnosti po tej poti — da se nasloni na individualno gospodarstvo, zadrugištvu pa pusti polje le tam, kjer privatnik noče, ali ne more.

Zato: Caveant consules!

PREPOVED UVOZA RUSKEGA LESA V KANADO.

Kanadska vlada je prepovedala uvoz ruskega lesa v Kanado. Prepoved je stopila v veljavo 28. februarja 1931.

Po svetu

Združene papirnice v Vevčah in Goricanah bodo iz čistega dobička v znesku 2.750.000 Din izplačale 8 odstotkov dividende.

Predor pod Ivanovim sedlom (med Sarajevom in Mostarom) bo izročen promet 9. t. m. Dolg je 3233 m; stal je 52 milijonov dinarjev, z gradbo so pričeli 1. 1926.

Izvoz iz Ogrske po Liški železnici in preko Splita je predmet študija ogrskega profesorja Kovácsa, ki se mudi sedaj v Splitu. Zlasti se zanima za olajšave, ki bi jih dobili ogrski eksporterji od jugoslovanskih oblasti.

Zboljšanje v ameriški industriji umetne svile je pričelo hitro napredovati; prodaja n. pr. je bila v prvem letošnjem četrtletju za 25 odstotkov boljša kot v zadnjem lanskem četrtletju.

Emisij v USA je bilo izdanih v marcu za 696 milijonov dol. proti 158 v februarju in 615 v marcu. —

Bethlehem Steel Corp. je dosegla v preteklem letu v brutoprodaji 259 milijonov dol. proti 343 milijonov v l. 1929.

Obtok bankovcev v Nemčiji je znašal po zadnjem izkazu Državne banke 4456 milijonov mark in je bil krit s 56,4 odstotki.

Čisti dobiček Fordove družbe v preteklem letu je izkazan s 55 milijoni dolarjev proti 81 milijonom v letu 1929. Delniška glavnica znaša 300 milijonov dolarjev.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je izkazan s 5700 milijoni Kč, njegovo kritje v zlatu in polnovrednih devizah pa s 50 odstotki.

Obtok bankovcev v Avstriji se je dvignil na 978 milijonov šilingov, njegovo kovinsko in devizno kritje je 81,6 odstotkov.

Brezposelnost v Ogrski se je v zadnjem času poostрила; pri posredovalni centrali se je za prostih 444 mest oglašilo 13.960 prosilcev, to se pravi za 100 prostih mest 3144.

Kriza v svetovni industriji umetne svile je dvignila svetovne zaloge od 25 na 45 milijonov kg. Lansko leto je bila najslabše, odkar ta industrija obstoji. V Italiji so cene za cenejšo vrsto zopet znižali za 15 do 20 odstotkov.

Banca Commerciale Triestina je vsled zmanjšane prometa opustila podružnice v Milanu, Torinu, Rimu, Opatiji, Reki in Cressu. V zadnjem času jo je podpiral neki finančni konsorcij, a se zdi, da podpirna akcija ni uspela.

Mednarodni agrarni kongres se bo vršil od 5. do 8. junija v Pragi, nakar bodo do 22. junija sledile ekskurzije po vsej čsl. republiki. —

Bolgarija bo vpeljala eksportne premije za sladkor, in sicer zaenkrat 4 do 5 levov za vsak kilogram eksportiranega sladkorja.

Brezposelnost v Angliji je v tednu pred Velikonočjo padla za 60.000 na 2.580.000, je pa še vedno za 940.000 oseb večja kot lani ob istem času.

General Motors izkazuje za preteklo leto 141,6 mil. dol. čistega dobička proti 248,3 mil. v letu 1929. Dividenda bo 3,25 dol. proti 5,49 dol. lani.

Mednarodna družba za poljedelski hipotekarni kredit bo ime novi banki, ki bo služila gornjemu namenu in koje pravila je sestavil odsek, imenovan od finančnega odbora Društva narodov. Kje bo banka imela svoj sedež, še ni določeno; skoraj gotovo v Švici.

Konkurzov v Avstriji je bilo v marcu 60, sodnih poravnav 249 (lani 64 in 206).

V gospodarskem Položaju Poljske je nastopilo po poročilu varšavskega urada za konjunkturno raziskovanje v zadnjem času nalaho zboljšanje.

Proti carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo so se izjavili voditelji Zveze avstrijskih industrijcev.

Cena kavčuka v Londonu je padla na novo rekordno globino 3¹/₁₀ pence za funt. Statistični položaj na trgu surovega kavčuka je skrajno neugoden.

Trgovska banka v Lodzu je postala insolventna; to je eden največjih in najuglednejših poljskih finančnih zavodov. Skupna pasiva so cenjena na 30 milijonov zlotov. Insolventnost je prišla popolnoma nepričakovano.

Nаша zunanja trgovina meseca februarja pasivna.

V mesecu februarju t. l. je znašal naš izvoz 130.968 ton v vrednosti 330 milijonov dinarjev, dočim je meseca februarja 1930 znašal 341.280 ton v vrednosti 480,8 milijona dinarjev. Izvoz je torej nazadoval 1. 1931 za 32,3 % glede količine blaga in za 34,6 % glede vrednosti.

Uvozili pa smo meseca februarja tega leta 59.227 ton v vrednosti 388,3 milijona dinarjev, v istem mesecu lanskega leta pa 79.957 ton v vrednosti 521,0 milijonov dinarjev. Uvoz je nazadoval za 25,9 % glede količine in za 25,5 % v vrednosti. V prvih dveh letošnjih mesecih je znašala vrednost našega uvoza 798,6 milijona dinarjev napram 1.081,9 milijona dinarjev v prvih dveh mesecih prejšnjega leta.

Naša trgovinska bilanca je pasivna v mesecu februarju 1931 za 55,3 milijona dinarjev, dočim je bila meseca februarja 1930 pasivna za 41,8 milijona dinarjev. V prvih dveh mesecih letošnjega leta je naša zunanja trgovina pasivna za 81,5 milijona dinarjev, dočim je bila v prvih dveh mesecih 1930 aktivna za 15,1 milijona dinarjev.

Glavni predmeti našega izvoza v februarju 1931 v primeri z izvozom meseca februarja 1930 so:

	1931 ton	1931 milij.	1930 ton	1930 milij.
pšenica	30	0,1	9.792	19,2
koruza	31.408	26,6	35.820	40,2
fižola	1.649	5,2	680	4,2
sadje	340	1,8	110	0,6
vino	1.894	7,0	597	2,4
opi	2	0,9	4	4,4
hmelj	14	0,1	164	1,6
konoplja	420	4,6	800	8,4
goveja živina (kom.)	7.682	18,8	9.771	25,4
svinje	18.202	19,9	13.887	17,3
perutnina	853	11,5	7	0,1
meso	978	13,3	1.130	16,8
jajca	2.280	39,8	2.273	39,8
stavlbeni les	49.839	48,8	81.787	81,3
drva za kurjavo	12.512	2,4	20.813	4,1
hrast, pragi kom.	98.750	5,4	173.710	9,3
bukovi pragi, kom.	101.791	4,2	45.061	2,1
leseni izdelki	1.901	3,7	3.094	6,4
cement	31.000	10,7	40.502	14,7
svinec	405	1,6	705	5,1
baker	750	9,9	2.328	50,0
ostale rude	51.305	15,2	85.273	32,0

Kakor vidimo, se povoljno razvija izvoz sadja, vina, prašičev, perutnine, jajc in bukovih pragov, relativno dober je izvoz mesa, dočim je izvoz drugega blaga znatno nazadoval.

V istem času smo uvozili:

	1931 ton	1931 milij.	1930 ton	1930 milij.
bombaž	497	7,7	904	18,0
predivo	1.175	36,3	1.371	53,4
tkanine, bomb.	767	44,3	1.060	67,2
železnina	1.306	18,6	1.457	20,9
volna	464	9,0	171	4,1
predivo	58	3,7	111	7,8
tkanine	173	28,3	223	36,9
nafta	542	0,7	12.165	13,8
kože, sinove	800	10,0	963	17,4
stroji	1.875	28,1	1.257	21,9
pomar. in limone	2.150	5,9	2.029	5,6
elektrotehn. predm.	328	13,1	318	17,2
transportna sredstva	279	7,3	331	9,2
leseni izdelki	234	2,9	137	2,4

Prav posebno je nazadoval uvoz tekstilnih sirovin in polfabrikatov ter nafte, zvečal se je pa uvoz strojev in lesenih izdelkov.

Ti podatki o izvozu nam jasno kažejo, v kakšni smeri moramo preorijentirati našo poljedelsko produkcijo, dočim nam podatki o uvozu kažejo, kako se uvozna trgovina vedno bolj prilagodi gospodarski krizi ter polagoma zmanjšuje.

SVETOVNE ZALOGE ZITA.

Svetovnoznani strokovnjak za statistiko žitnih zalog g. Burchmann je izračunal, da je znašala svetovna zaloga žita na dan 1. aprila t. l. 630.000.000 bushel (1 bushel je 35—36 l.). Pred petimi leti niso bile zaloge niti za polovico tako velike, kajti znašale so samo 311.340.000 bushel. Od tedaj pa so zaloge od leta do leta vedno bolj rastle. Največji porast je zabeležiti v l. 1928, ko je bila žetev izredno bogata. Od marca 1928. do marca 1929. so se zaloge povečale za celih 119 milij. bushel.

XV. vzorčni velesejem v Bazlu.

Od 11.—21. aprila t. l. se bo vršil v Bazlu (Švica) XV. vzorčni velesejem. V interesu vsakega, zlasti gospodarskih krogov je, da posetijo ta velesejem, na katerem je razstavljeno vse, kar je stvorila napredna Švica na polju industrije in produkcije sploh. Napredek na tehničnem polju in v organizaciji, v zvezi z neomajnimi principi glede materijala in kakovosti ter vestne izdelave, so dvignili švicarsko produkcijo na izredno visino. Velesejem v Bazlu vam bo pokazal vse, kar se je napravilo v tem pogledu. Naj samo omenimo, da je imela Švica l. 1929 pri 4 milijonih prebivalcev nič manj nego 8500 tovarniških podjetij z 409.000 zaposlenimi delavci.

Bazelski velesejem kaže v 20 grupah zelo pregledno sliko vse švicarske produkcije in zavzema več kot 10.000 m² površine. Zunanje poslovanje seveda izkazuje, da posetijo ta sejem redno zastopniki 30 tujih držav.

Jugoslovanske, avstrijske, nemške in švicarske železnice nudijo posetnikom bazelskega velesejma 50 % popust in je že sam poset bazelskega velesejma združen z raznimi ugodnostmi. Lega tega lepega in starodavnega mesta s svojimi interesantnimi ulicami, veliko trgovsko luko in inpozantnimi zgradbami bazelskega velesejma, že zaradi tega še izplača poset vsakomur ne samo trgovcu, ki prihaja za čas velesejma v Bazel. Vse potrebne informacije, brezplačne legitimacije za železniške ugodnosti se dobivajo pri švicarskem konzulatu v Zagrebu, švicarskem poslanstvu v Beogradu in potovalnih pisarnah.

NOVO PODJETJE ZA IMPREGNIRANJE LESA NA SUŠAKU.

Zgradba podjetja za impregniranje lesa na Sušaku dobro napreduje in bo v kratkem gotova. Zda končujejo notranja dela in montirajo potrebne stroje.

USTANOVITEV MEDNARODNEGA AGRARNEGA KREDITNEGA ZAVODA.

Komisija, ki jo je izvolil finančni odbor Društva narodov v svrhu proučavanja vprašanja mednarodnega agrarnega zavoda, je na svoji konferenci od 29. marca do 3. aprila t. l. sprejela konvencijo, ustanovne akte in pravila »Mednarodne družbe za hipotekarni kredit«. Pri tem zavodu bodo sodelovale velike hipotekarne banke Holandske, Italije, Francije, Nemčije, Poljske in Češkoslovaške. Kapital petih milijonov dolarjev in enake rezerve bodo mogli podpisati tudi privatniki. Sedež zavoda še ni določen.

STAVBENI LES IN DRVA ZA JUŽNO SRBIJO.

Vsled sklepa ministrskega sveta je minister za šume in rude g. ing. Dušan Sernec naročil banu Vardarske banovine in šumski direkciji v Skoplju, da naj brezplačno dasta od potresa prizadetim prebivalcem Južne Srbije potrebni gradbeni les in pa drva za kurjavo iz državnih gozdov. V ministrstvu za šume in rude izdelujejo predlog v svrhu izpremembe § 31 zakona o šumah. S to izpremembo bodo omogočili, da bo narod dobival brezplačno potrebni les v primeru večjih elementarnih katastrof, kakor so povodenj, potres, ogenj itd.

VELIKA KRIZA V AVSTRIJSKEM IZVOZU LESA.

Avstrijski izvoz lesa je znašal v prvih dneh mesecih leta 1931 1.769.983 meterskih stotov napram 3.118.395 meterkim stotom lani v istem času, tako da je izvoz še bolj nazadoval, čeprav je bil že lanski izvoz zelo slab, in sicer za nadaljnjih 43,5 odstotkov. Še bolj se vidi to nazadovanje, če primerjamo izvoz lesa meseca februarja. V tem mesecu so izvozili napram lanskemu februarju za 66 odstotkov manj lesa.

Razstave in sejmi

Pomladanski sejem v Zagrebu se bo vršil od 25. aprila do 4. maja. Obenem bo zboroval v Zagrebu kongres jugoslov. agronomov, bomo videli razstavo holandskih cvetlic, higiensko razstavo itd. Na železnicah 50-odstoten popust.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendence spremenljiva.

V ožgled ultimatu in štiridnevne poslovanju je bila devizna kupčija na ljubljanski borzi v zadnjem tednu razmeroma živahna ter je bil dosežen znaten celokupni promet v višini 18 milijonov 143 tisoč dinarjev. Iz naslednjih prometnih števil: 30. marca 1931 Din 3.481.109,79 Newyork - London, dne 31. marca 6.763.500,31 Curih - Newyork, dne 1. aprila Din 3.286.354,30 Praga - Pariz, dne 2. aprila Din 4.612.487,72 Newyork - Wien, je razvidno, da je zaključil torkov borzni sestanek z največjim, četrtkov pa z najmanjšim dnevnim prometom, ter da so na poedinih borznih dnevih prevladovali zaključki Newyorka, Londona, Prage, Dunaja in Pariza.

Mesec marec je zaključil s skupnim prometom Din 68.194.472,31. V primeri z lanskim prometom v tem času (80.770 milij. dinarjev) je zaostal za približno 12 in pol milij. dinarjev, kar znači za mesečno dobo dnevno polmilijonsko nazadovanje.

Od skupnega prometa v minulem tednu odpade na zaključke v privatnem blagu 7.205 milij. Din (Curih dva in pol milij. Din, London 1.904 milij. Din, Trst 917 tisoč Din, Pariz 900 tisoč Din, Newyork 367 tisoč Din, Dunaj 449 tisoč Din in Berlin 115 tisoč Din), na Narodno banko pa 10.938 milij. Din, od čegar je največ zaključkov v Newyorku (4.889 milij. Din), Dunaju (1.746 milij. Din), Pragi (551 milij. Din), Curihu (1.151 milij. Din), Berlinu (1.017 milij. Din), Parizu (189 tisoč Din) in Londonu (174 tisoč Din) ter par zaključkov Amsterdamu in Budimpešti. Poleg navedenih deviz je bil v prejšnjem tednu zaključen tudi Stockholm in sicer 31. m. m. za 152 tisoč dinarjev.

Večina deviznih tečajev je tekom zadnjega tedna beležila s tendenco navzgor in sicer Budimpešta (navajamo tečaje od 30. marca in 2. aprila t. l.) 9-9261 do 9-9288, Dunaj 8-0066 — 8-011, London 276-67 — 276-72, Newyork 56-83—56-833, Pariz 222-72 — 222-86. Nasprotno je notiral Amsterdam 22-83 v ponedeljek in četrtak prejšnjega tedna, 22-835 pa na vmesna borzna dneva, prav tako Praga, ki je na prvem in zadnjem borznem sestanku pretečenega tedna beležila 168-78, v torek 81. m. m. 168-73 in v sredo pa 168-72, med tem ko je bila Italija zaključevana po 298-10 na prvih treh sestankih, v četrtak 2. t. m. pa je bila notica 298-05 za denar in 298-22 za blago. Edinole Berlin in Bruselj sta bila v stalnem opadanju ter je prvi popustil od 13'5725 (30. m. m.) na 33'565 (2. t. m.), Bruselj pa na iste dneve od 7-9239 na 7-9173. Notica Curih (1095-60) je tudi v zadnjem tednu ostala nespremenjena.

Efektno tržišče.

Tendence mlačna.

Na efektne tržišču je bil v minulem tednu neznaten promet le v delnicah Kranjske industrijske družbe in sicer dne 31. m. m. po 340 Din.

Večina tečajev na tukajšnji borzi notiranih efektov je ostala nespremenjena razen Prve hrvatske štedionice, ki je beležila od 1. t. m. dalje 910—Din za denar, dalje Ljubljanska kreditna banka, ker je notirala ex coupon 1930 — 120 za denar in sicer tudi od srede 1. t. m. naprej. Dne 1. in 2. aprila so ponovno beležile delnice »Šesir« in sicer 100 za blago.

Blairovo 8 % posojilo je bilo nudeno v pretečenem tednu po 93-50 le v sredo (1. aprila) 93-25, a 7 % tega dne 83-25, na ostale borzne dneve pa 83-50.

Lesno tržišče.

Tendence mlačna.

Položaj na slovenskem lesnem trgu je ostal neizpremenjen mlačen. Kupčije so tako rekoč sporadične in še te samo za posebno težka naročila. — Kar se tiče oglja, bukovega, seveda suhega in vilanega, je prav za prav še največ povpraševanja. — »Canelle« primanjkuje in bi priporočili toz. produkcijam, da jo proizvajajo posebej, ker se gotovo iz-

plača. — Nekako čvrsto tendenco imajo trami, vendar v kljub temu je njih cena ostala skoro nespremenjena. Z ozirom na sukcesivno odprodajo tramov stare produkcije in pomanjkanja istih nove produkcije, se mirno lahko računa, da bo ostal tesan les vsekakor v živem povpraševanju. — Testoni so v glavnem z ozirom na končano sezijo odprodani in odposlani ter so imeli pri izvozu bukovine poleg bukovih pragov prvo mesto. — Od strani severne Italije se je iskalo večje množine bukovih hlodov, vendar radi nizke cene ni prišlo do večjih zaključkov.

V mehlem lesu ni zaznamovati nobene boljše spremembe, pač pa ravno nasprotno. — Cena je ponovno popustila.

V pretečenem tednu se je prodalo na tukajšnji borzi: 3 vagoni smrekovih drogov in eksekutivnim potom 2 vagona hrastovih podnic.

Povpraševanja:

Trami: 25 komadov, 19/21, 6 m; 25 kom., 19/24, 6 m; 25 kom., 19/24, 10 m. Dobava takoj. Cena nakladalna.

220 komadov tramov, 21/24, 6 m; 50 komadov tramov, 21/24, 7 m. Dobava tekom 15 dni. Nakladalna postaja.

8 m³ 8/8, od 4 do 7 m; 4 m³ 11/11, od 5 do 8 m; 5 m³ 11/13, od 6 do 8 m; 5 m³ 13/16, od 6 do 10 m; 6 m³ 16/21, od 6 do 10 m; 7 m³ 19/2, od 5 do 10 m. — Dobava takojšnja. Cena meja Postojna.

10 tramov 19/24, 11 m; 25 tramov 19/24, 4 m; 25 tramov 19/24, 5 m; 25 tramov 16/21, 5 m; 25 tramov 16/21, 4 m; 100 tramov 11/11, 7 m. — Franko meja Postojna tranzit.

200 do 300 m³ desk, 4 m dolžine, smreka, debeline 45, 50, 60, 70 do 100 mm, I.—II. in tudi III.—IV. kvalitete. — Cena franko italijanska meja z navedbo teže m³ — suho.

300 m³ morakov, 30 × 60, 35 × 70, 60 × 60, 70 × 70, 80 × 80 mm, kubicirano za 2 m naprej pri vsaki debelini. Dobava maj, junij, julij, avgust. Franko italijanska meja.

Bukovo oglje, prima, lepo, brez prahu in braške. — Franko italijanska meja.

Hrastove podnice, paralelne, in sicer: 300 m³ debelina 55 mm, dolžina 2-80 m; 75 m³ debelina 45 mm, dolžina 2-65 m; 75 m³ debelina 65 mm, dolžina 2-90 m; 50 m³ debelina 45 mm, dolžina 2-90 m. — Franko italijanska meja z navedbo dobavnega roka in teže m³. — Blago od 18 cm naprej, I.—II. kvalitete. Vzame se tudi delne dobave.

Borovi hlodi, 40.000 komadov od 1-80, 2 in 2-50 m dolžine, debelina na tanjšem koncu 11/13 in 14/16, vsake debeline polovico. — Dobava do konca julija t. l. Plačila z akreditivom. Cena franko Sušak pristanišče.

Bukovina a la Slavonija, parjena, I. kvalitete, neobrobljena; bukovina a la Slavonija, parjena, II. kvalitete, neobrobljena in obrobljena, isto tako v I. in II. kvaliteti. — Dimenzije in dolžine običajne. Cena franko italijanska meja.

Bukovi pragovi, 2-60 m, 16×26×16, 250 m, 15×25×16, 2-60 m, 14×24×15. Najmanjši kvantum 2000 komadov. Dobava do konca maja odn. nekaj junija. Franko vagon nakladalna postaja.

Brzojavni drogovi, smreka in jelka: dolžina 10 m, debelina na tanjšem koncu 12 cm, zdrave kvalitete. Kvantum 20 do 30 tisoč komadov letno, 1500 do 2000 komadov mesečno. Cena 275 Din, franko Sušak pristanišče.

Brezovi hlodi, sveže sečnje, od 2 m naprej s toleranco 10% od 1 do 2 m, blago absolutno ravno in zdravo, z najmanjšim odstotkom malih grčic posameznih, premer v vrhu 20 do 30 cm. Cena franko meja Postojna za 100 kg. 2 vagona mesečno!

Večjo množino bukovih pragov 2-20×20×14 cm in 2-65×24×16 cm. Navesti množino, dobavni rok in ceno franko meja Postojna.

Hrastovi hlodi od 3 do 4 metre dolžine, najmanjši premer pod skorjo 30 cm. Cena franko Postojna tranzit.

Bukova metlišča, 1 m dolžine, 27/27 mm. Franko meja Postojna.

Bukovo oglje z 40 % kanele. Cena franko meja Postojna tranzit.

Naravna bukovina, od 1 do 2 m dolžine ali tudi manj (toda navedene), od 10 cm širine naprej, debeline od 27 in 30 mm. Blago obrobjeno, paralelno, polnomerno, popolno suho. Franko meja Postojna tranzit.

Hrastovi boules, prima kvalitete, debelina samo 40 mm. Franko meja italijanska.

Lipove letve od 1 m naprej: 7 × 55, 7 × 100, 7 × 120 m. Vse franko meja Postojna tranzit.

30 m³ jesenovih plohov za kolarstvo, od 20 cm premera naprej, zdravo in negračvo. Kvantum: 2 vagona.

Bukovi testoni, IV. kvalitete in ozki. — Cena franko prihod Sušak pristanišče.

Zitni trg.

Na svetovnih žitnih tržiščih je bilo tudi v minulem tednu slabo razpoloženje. Velike ponudbe kanadske in argentinske pšenice so ovirale izboljšanje pšeničnih cen.

Za koruzo se presoja situacija ugod-

nejše z ozirom na vesti, da znašajo skupne zaloge v Združenih državah 729 milijonov bušelnov, napram (1011 milijonov bušelnov) v minulemu letu. Upoštevaje porabo domačega konzuma od 1. marca pa do 1. novembra, ko prične nova žetev, po povprečnem merilu zadnjih šestih let, kar znaša ca. 974 milijonov bušelnov, bi nastal primanjkljaj ca. 245 milijonov bušelnov. — V normalnih prilikah bi morali ti statistični podatki imeti za kupčijo s koruzo in razvoj cene koruzi uprav kolosalen vpliv; ker pa notira julij in september koruza na borzi v Chicagu še vedno višje kot pšenica, se ne pripisuje statističnim ugotovitvam nobene posebne važnosti.

Pri nas je bilo žitno tržišče pred prazniki prav mirno, ker se nihče ne zalaga z blagom za poznejše termine in prevladuje mnenje, da postojećih zalog pšenice ne bo mogoče do nove letine porabiti, vsled česar je preje pričakovati nazadovanje kot izboljšanje cen.

Malenkostno je bilo zanimanje za koruzo in otrobe, pa tudi v teh predmetih ni prišlo do večjih kupčij, ker čaka konzum na razčiščenje situacije.

Tečaj 8. aprila 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.825
Berlin 1 M.	13.535	13.565
Bruselj 1 belga	—	7.9157
Budimpešta 1 pengő	9.9127	9.9427
Curih 100 fr.	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šiling	7.9916	8.0216
London 1 funt	—	276.7
Newyork 1 dolar	56.71	56.91
Pariz 100 fr.	221.60	223.60
Praga 100 kron	168.27	169.07
Stockholm 100 šved. kr.	1521.76	1525.76
Trst 100 lir	297.89	298.06

Nova kovinska baisse.

V februarju opazovano zboljšanje tečajev na kovinskih trgih je v marcu popolnoma odnehalo in so bile cene na koncu marca najnižje v tekočem letu. Cin je bil edina kovina, ki se je vsled manipulacij hausse — skupine le razmeroma malo oslabil. Kako nevarne so pa takšne umetne podpirne akcije, so nam dokazali pred kratkim dogodki na trgu svinca, ki je po prenehanju akcije rapidno padel. Tu podajamo razvoj kovinskih cen v Londonu v zadnjih mesecih (v funtih in šilingih za tono):

	Baker	Cin
Leto 1913	68/50	201/13
Konec dec. 1929	67/17	178/20
Konec dec. 1930	46/90	116/11
Konec jan. 1931	44/30	113/18
Konec febr. 1931	46/11	121/16
Konec marca 1931	43/00	119/60

	Svinec	Cink
Leto 1913	18/60	22/40
Konec dec. 1929	21/13	19/12
Konec dec. 1930	15/00	13/15
Konec jan. 1931	13/30	12/50
Konec febr. 1931	13/18	12/14
Konec marca 1931	12/10	11/12

Ko se je pričakovano pomladansko

poživljenje na kovinskih trgih ni javilo, je postalo zmeraj bolj očitno, da produkcija merodajnih kovin kljub vsem omejitvam porabo še vedno močno prekaša. Poleg tega je svetovna produkcija v februarju zopet nekoliko narasla, čemur se je tembolj čuditi, ker kažejo izkazi o dohodkih kovinske produkcije zmeraj slabše rezultate in je morala na primer sedaj znana velika skupina Anaconda Copper tretjič v teku leta znižati četrtletno dividendo na 37.5 cents napram 175 cents pred enim letom. Zaloge cina, cinka in svinca so na novo narasle. Ključ do tržnega položaja se nahaja pač pri konsumu in ta je sedaj prav tako nezadovoljiv kot je bil doslej. Investicij, pri katerih se uporabljajo kovine, se vrši sedaj le prav malo in le v prav neznatnem obsegu. Tudi v Ameriki je bila poraba omejena, kljub prijaznejšim poročilom industrije. Zlasti slabo je bilo povpraševanje konzuma v Angliji, in tudi v Franciji je nakupovanje padlo. V Nemčiji, ki je bila doslej med svetovnimi konsumenti na drugem mestu, se je prodaja zelo skršila, ker so zadevne industrije slabo zaposlene.

Na konferenci v Londonu je bila predlagana omejitev produkcije svinca za 15 odstotkov, a je predlog zadel na velik odpor, nakar je cena takoj močno padla. Nato so se zopet pričeli pogajati in se nekam zdi, da se bodo sporazumeli. A tudi v tem slučaju obstoja dvom, če se bo dalo v doglednem času vpostaviti na trgu svinca ravnotežje. — Ceno cinka je potegnil svinca za seboj in je padla z 11/7 začasno na najnižjo točko vseh časov. Sicer so v Evropi produkcijo zelo omejili, zlasti v Nemčiji, a ker je ostala v prekomorskih deželah na prejšnji višini, je še zmeraj večja kot konzum, ki je bolj oprezen kakor kdaj prej. — Na trgu cina je stopila restrikcija v veljavo, a tržni položaj se še ni izboljšal. Na drugem mestu smo govorili, kako nameravajo pokupiti polovico svetovnih zalog, jo vskladiščiti in jo šele tedaj zopet pripustiti na trg, ko bo cena konvenirala.

KAM IZVAŽA AVSTRIJA SVOJ LES?

Avstrija je v prvih dveh mesecih leta 1931 izvozila 399.880 meterskih stotov mehkega okroglega lesa napram 1 milijonu 73.048 met. stotom v istem času lani. Od tega so izvozili v Švico 114.489, na Češkoslovaško 106.179, v Nemčijo 93.072, v Italijo 70.836, na Ogrsko 8.556, v Francijo 6.748 meterskih stotov lesa. — Zrezanega mehkega lesa je pa v teh dveh mesecih izvozila Avstrija 935.896 meterskih stotov napram 1.254.959 meterskim stotom v istem času lanskega leta. In sicer so izvozili v Italijo 526.556, v Francijo 278.426, v Švico 44.075, v Nemčijo 30.124, na Ogrsko 27.784, na Češkoslovaško 12.366, v Saarško ozemlje 5.522, v Luksemburško 4.330, v Združene države severoameriške 2.343, na Nizozemsko 1.455, v nemška svobodna pristanišča 852 meterskih stotov lesa.

* * *

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg masti. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave električnega aparata. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave žage za hlo-de, 1500 m jeklenih vrvi, raznega železa, 100 kg terpentina, 100 kg emajllaka, 10 kg boraksa, 100 kg suboks barvo, 20 kg sikativa, 20 kg kopallaka itd. — Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave obrobov in jermen. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. aprila t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave 200.000 kg amonijevega solitra; dne 23. aprila t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave 6000 ton premoga; dne 24. aprila t. l. glede dobave bencina, bencola, strojnega olja, bombaža za čiščenje; dne 25. aprila t. l. pa glede dobave plinskega in motornega olja, konzistentne masti, petroleja, »Kastrol«-olja itd.; dne 25. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 1372 komadov hrastovih pragov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 16. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg žeb-ljev, 4000 kg pločevine, raznega okovja, orodja, 190 kg gumijevih plošč, delta-kovine ter glede dobave dveh telefonov. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 16. aprila t. l. ponudbe glede dobave transformatorja, bencina, kladiv za zračni pogon, 1 univerzalnega stroja za rezanje pločevine, železnih vrvi, stekla za okna, kilarit in konopnenih vrvi. — Dne 16. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 60.000 m različnega platna. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Oddaja zgradbe dvonadstropne poduradniške stanovanjske hiše na Rakeku se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. aprila t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in pogoji pa pri istem oddelku).

Oddaja vzdave parnega kotla se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. aprila t. l. pri Direkciji državnih rudarskih preduzečja v Sarajevu. (Oglas, pogoji in načrti so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa buffeta na postaji Mešič-Rogatica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 23. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU
dne 1. aprila 1931.

Govedina: 1 kg volovskega mesa I. vrste Din 18, II. 16, kravjega mesa 12 do 14, vampov 8, pljuč 14, jeter 12, ledvic 16, loja 8.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 20, II. 18, jeter 20, pljuč 18.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 24, II. 18, III. 12, pljuč 14, jeter 12, glave 12, slanina I. 17, II. 15—16, na debelo 15, suhe slanina 20, masti 18, šunke 23, prekajenega mesa I. 23, II. 22, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 13, jezika 24.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 7, II. 6.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 30., debrecinskih 40, hrenovk 30, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 20, polsuhih kranjskih 35, braunšviških 15, salami 70—90.

Perutnina: kokoš Din 30—40, petelin 30—40, gos 60—70, puran 135, domači zajec, manjši 15, večji 25.

Ribe: 1 kg krapa Din 22.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 250—3, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 48, masla 32, bohinskega sira 25—28, trapistovskega sira 24, sirčka 14, eno jajce Din 0.75.

Pijača: 1 liter starega vina Din 20, novega 12—16, piva 10, žganja 35.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4, črnega 2.50, žemlja velika 1, mala 0.50.

Šadje: 1 kg jabolk II. Din 14, III. 12, orehov 8, luščenih orehov 30, suhih češ-pelj 7—10, suhih hrušk 8, 1 limona 0.75.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 76, Santos 52, Rio 44, pražene kave I. 92, II. 78, III. 48—68, čaja 68 do 140, kristal belega sladkorja 12.50, sladkorja v kockah 14.50, medu 16—20, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 10, III. 4.50, 1 liter namiznega olja 16, olivnega olja 16—30, bučnega olja 14, vinskega kisa 5.50, navadnega kisa 3, petroleja 7.50, špirita denat. 11, 1 kg soli 2.50, celega popra 44, metega popra 46, paprike 30, sadke paprike 36, testenin I. 12, II. 8, mila 14, karbida 7, sveč 14, kvasa 32, marmelade 20—30.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 Din 3.20, 0 3.20, 2 2.90, 4 2.60, 5 2.30, 6 2, ržene enotne moke 2.65, pšeničnega zdroba 3.70, koruznega zdroba 2.30, pšeničnih otrobov 1.25, koruzne moke 1.70, ajdove moke 3.70, kaše 3.40, ješprenja 3.60, ovsenega riža 7.

Zito: 1 q pšenice Din 180, rži 140, ječmena 150, ovsa 195, prosa 250, koruze 145, ajde 250, fižola 300—350, graha 1350, leče 1200.

Kurivo: 1 q premoga, črni trboveljski Din 47, zabukovski 49, rjavi 25, 1 kub. meter trdih drv 130, 100 kg trdih drv 34, 1 kub. meter mehkih drv 110, 100 kg mehkih drv 28.

Krma: 1 q sladkega sena Din 75, polsladkega sena 70, kislega sena 60, slame 50, prešana stane 8 Din več.

Brzojavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Ljubljana
Veleprazarna kave. Dunajska cesta 33
Mlini za dišave. Točna postrežba
Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode. Cenički na razpolago

SPEDIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tlom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mestne trošarine prosto. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

GUSTAV PUC

d. z. o. z.

LJUBLJANA, TRŽAŠKA CESTA 9

nasproti tobačne tovarne

Stavbno Galanterijsko kleparstvo
Napeljava strelovodov po naj-novejšem sistemu
Jamstvo za solidno izvršitev

Oblastno koncesijonirana inštalacija vodovodov
Oddelek za strokovna iz-vršitev in poprav vseh vrst auto-blatnikov in hladilnikov

Račune, memorandum, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

Telef. 2552. Za večja naročila zahtevajte proračune!

VELETRGOVINA

kolonijalne in
špecerijske
robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!